

NOTA INFORMATIVĂ
privind starea actuală a relațiilor comercial-economice
între Republica Moldova și Republica Cehă

Cadrul juridic.

Pînă în prezent între Republica Moldova și Republica Cehă au fost semnate 34 de acorduri, care reglementează diverse domenii de activitate: politic, comercial-economic, juridic, financiar, transport, cultură și știință, securității sociale, sănătății și științelor medicale, apărării etc.

Acorduri cu caracter economic, cele mai importante sunt:

1. Acordul privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Cehe (semnat la 12.05.99, în vigoare din 2000);
2. Protocolul între Republica Moldova și Republica Cehă privind amendamentele la Acordul între Republica Moldova și Republica Cehă privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Praga la 12 mai 1999 (semnat la 02.09.2008, în vigoare din 2011);
3. Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Cehe privind cooperarea economică și industrială (semnat la 22.05.14, în vigoare din 2015) – prin acest Acord a fost ridicat nivelul comisiei din Ministerială la Interguvernamentală.

Comisia interguvernamentală.

Cea de-a IV-a Sesiune a comisiei interguvernamentale moldo-cehe s-a desfășurat în perioada 26-27 septembrie 2018, la Praga, Republica Cehă.

În cadrul ședinței a fost abordat stadiul actual al relațiilor economice și *schimburilor comerciale bilaterale*, au fost discutate posibilitățile *extinderii și diversificării relațiilor comercial-economice între cele două state*, inițierea unor proiecte de colaborare în *agricultură și dezvoltarea rurală, siguranța alimentelor, standardizare și metrologie*, dar și domenii noi ce vizează, *e-guvernarea și securitatea cibernetică*, precum și modalități de impulsioneare a colaborării între oamenii de afaceri din ambele țări.

Părțile au pledat pentru extinderea și diversificarea relațiilor comercial-economice în vederea valorificării potențialului bilateral existent care este unul considerabil, în special în *sectorul infrastructurii de transport, al mijloacelor de transport, sectorul energetic, industrial și al tehnologiilor de procesare în domeniul agro-alimentar*.

Sesiunea a V a comisiei urma să se desfășoare la Chișinău, în perioada 16-17 Aprilie 2020. În contextul pandemiei COVID-19, acesta a fost contramandată. Astfel, partea RM a lansat invitația în adresa părții cehe cu propunerea perioadelor *15-16 Octombrie 2020 sau 22-23 Octombrie 2020*, fiind în așteptarea unui răspuns. Ulterior, partea cehă a propus amînarea sesiunii comisiei, urmînd să propună o nouă perioadă pentru desfășurarea acesteia (eventual semestrul II al anului 2021).

Relațiile investiționale.

Conform informației oficiale, prezentate de Agenția Servicii Publice, în Republica Moldova activează **45 de întreprinderi cu capital ceh**, investițiile însumînd valoarea de **2,662 mln.lei**. După

valoare capitalului investit, Republica Cehă se află pe **locul 41** printre principalii investitori ai Republicii Moldova.

Unul dintre recenții investitori cehi și istorie de succes în RM este compania *Premier Energy*, specializată în domeniul energiei electrice.

Comerțul bilateral (anexa 1).

Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Republica Cehă, în **perioada ianuarie – mai 2021**, a înregistrat suma **80,53 milioane USD** (+25,23% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2020). După valoarea volumului schimburilor comerciale în perioada respectivă, Republica Cehă se situează pe **locul 10** printre principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova la nivel mondial, cu o pondere de **2,12%**.

Sold – 12,47 mil. USD în favoarea Republicii Cehe.

Exportul – 34,027 mil. USD (+3,87% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2020).

Importul – 46,503 mil. USD (+47,41% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2020).

Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Republica Cehă, în **anul 2020**, a înregistrat suma **176,57 milioane USD** (+24,13% în comparație cu anul 2019). După valoarea volumului schimburilor comerciale în perioada respectivă, Republica Cehă se situează pe **locul 10** printre principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova la nivel mondial, cu o pondere de **2,23%**.

Sold – 15,6 mil. USD în favoarea Republicii Cehe.

Exportul – 80,46 mln. USD (+24,13% în comparație cu anul 2019).

Principalele produse exportate: fire, cabluri; vinuri din struguri proaspeți; semințe din floarea-soarelui; scaune; articole de transport sau de ambalare din materiale plastice; miere naturală; mașini și aparate mecanice cu funcție proprie; dulcețuri, jeleuri, marmelade, paste și piureuri de fructe sau de nuci; lemn; valize, geamantane și cufere, inclusiv casete de toaleta și mape port-documente, serviete, ghiozdane; etc.

Importul – 96,10 mln. USD (-14,89% în comparație cu anul 2019).

Principalele produse importate: fibre, cabluri; autoturisme și alte autovehicule, proiectate în principal pentru transportul persoanelor; agenți organici de suprafață (alții decât săpunurile); aparatura pentru comutarea, tăierea, protecția, bransarea, racordarea sau conectarea circuitelor electrice; tuburi, țevi și accesorii ale acestora; piese izolante; alte articole din materiale plastice; mobilier medical, chirurgical, stomatologic sau pentru medicină veterinară; acumulatori electrice; medicamente; etc.

Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Republica Cehă, în **anul 2019**, a înregistrat suma de **177,749 mln. USD** (+37,06% în comparație cu anul 2018). După valoarea volumului schimburilor comerciale în perioada respectivă, Republica Cehă se situează pe **locul 11** printre principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova la nivel mondial, cu o pondere de **2,06%**.

Sold – 48,113 mln. USD în favoarea Republicii Cehe.

Exportul – 64,817 mln. USD (+51,71% în comparație cu anul 2018).

Principalele produse exportate: fire, cabluri; vinuri din struguri proaspeți; scaune; semințe din floarea-soarelui; articole de transport sau de ambalare din materiale plastice; dulcețuri, jeleuri, marmelade, paste și piureuri de fructe sau de nuci; miere naturală; valize, geamantane și cufere, inclusiv casete de toaleta și mape port-documente, serviete, ghiozdane; lemn; fructe și nuci, fierte sau nu în apă în abur, congelate, chiar cu adaos de zahăr sau alți îndulcitori; etc.

Importul – 112,931 mln. USD (+29,87% în comparație cu anul 2018).

Principalele produse importate: fibre, cabluri; autoturisme și alte autovehicule, proiectate în principal pentru transportul persoanelor; aparatura pentru comutarea, tăierea, protecția, branșarea, racordarea sau conectarea circuitelor electrice; tuburi, țevi și accesorii ale acestora; agenți organici de suprafață; părți și accesorii, nedenumite și necuprinse în alta parte în acest capitol, pentru mașini, aparate; piese izolante; alte articole din materiale plastice; mașini automate de prelucrare a datelor și unități ale acestora; acumulatori electrice; etc.

Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Republica Cehă, în anul 2018, a înregistrat suma de 129,678 mln. USD (+32,19% în comparație cu anul 2017). După valoarea volumului schimburilor comerciale în perioada respectivă, Republica Cehă se situează pe locul 13 printre principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova la nivel mondial, cu o pondere de 1,53%.

Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Republica Cehă, în perioada anul 2017, a înregistrat suma de 98,09 mln. USD (+16,18% în comparație cu anul 2016). După valoarea volumului schimburilor comerciale în perioada respectivă, Republica Cehă se situează pe locul 15 între țările partenere la nivel mondial cu care Republica Moldova deține relații comerciale, cu o pondere de 1,35%.

**Evoluția volumului comerțului exterior
între Republica Moldova și Republica Cehă**

(mii USD)

	<i>Ianuarie – mai 2020</i>	<i>Ianuarie – mai 2021</i>	<i>Dinamica 2021/2020 (%)</i>
Total	64,304.82	80,530.79	+25,23
Export	32,758.70	34,027.64	+3,87
Import	31,546.12	46,503.14	+47,41
Sold	1,212.58	-12,475.50	

Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Republica Cehă, în **perioada ianuarie – mai 2021**, a înregistrat suma **80,53 milioane USD** (+25,23% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2020). După valoarea volumului schimburilor comerciale în perioada respectivă, Republica Cehă se situează pe **locul 10** printre principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova la nivel mondial, cu o pondere de **2,12%**.

Sold – 12,47 mil. USD în favoarea Republicii Cehe.

Exportul – 34,027 mil. USD (+3,87% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2020).

Importul – 46,503 mil. USD (+47,41% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2020).

**Evoluția volumului comerțului exterior
între Republica Moldova și Republica Cehă**

(mii USD)

	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>Dinamica 2018/2017, %</i>	<i>Dinamica 2019/2018, %</i>	<i>Dinamica 2020/2019, %</i>
Total	84,434.03	98,099.96	129,678.93	177,749.16	176,570.15	+32,19	+37,06	-0,66
Export	28,286.11	29,881.35	42,723.27	64,817.84	80,461.43	+42,97	+51,71	+24,13
Import	56,147.92	68,218.62	86,955.66	112,931.32	96,108.72	+27,46	+29,87	-14,89
Sold	-27,861.81	-38,337.27	-44,232.39	-48,113.48	-15,647.29			

Sursa: Biroul Național de Statistică

Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Republica Cehă, în **anul 2020**, a înregistrat suma **176,57 milioane USD** (+24,13% în comparație cu anul 2019). După valoarea volumului schimburilor comerciale în perioada respectivă, Republica Cehă se situează pe **locul 10** printre principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova la nivel mondial, cu o pondere de **2,23%**.

Sold – 15,6 mil. USD în favoarea Republicii Cehe.

Exportul – 80,46 mln. USD (+24,13% în comparație cu anul 2019).

Principalele produse exportate: fire, cabluri; vinuri din struguri proaspeți; semințe din floarea-soarelui; scaune; articole de transport sau de ambalare din materiale plastice; miere naturală; mașini și aparate mecanice cu funcție proprie; dulceturi, jeleuri, marmelade, paste și piureuri de fructe sau de nuci; lemn; valize, geamantane și cufere, inclusiv casete de toaleta și mape port-documente, serviete, ghiozdane; etc.

Importul – 96,10 mln. USD (-14,89% în comparație cu anul 2019).

Principalele produse importate: fibre, cabluri; autoturisme si alte autovehicule, proiectate in principal pentru transportul persoanelor; agenți organici de suprafață (alții decât săpunurile); aparatura pentru comutarea, tăierea, protecția, branșarea, racordarea sau conectarea circuitelor electrice; tuburi, țevi și accesorii ale acestora; piese izolante; alte articole din materiale plastice; mobilier medical, chirurgical, stomatologic sau pentru medicină veterinară; acumulate electrice; medicamente; etc.

Principale mărfuri exportate (mii. USD)

NM	Mărfuri exportate	2019	2020	Dinamica 2020/2019 %	Cota din totalul exporturilor %
	Export total	64,817.84	80,461.43	+24,13	100
8544	Fire, cabluri (inclusiv cabluri coaxiale) si alte conductoare electrice izolate (chiar emailate sau oxidate anodic), cu sau fara conectori; cabluri din fibre optice, constituite din fibre izolate individual, chiar echipate cu conductoare electrice sau prevazute cu conectori:	40,490.64	52,368.69	+29.33	65.08
2204	Vinuri din struguri proaspeti, inclusiv vinurile imbogatite cu alcool; musturi de struguri, altele decit cele de la pozitia 2009:	10,726.11	10,948.59	+2.07	13.60
1206	Seminte de floarea-soarelui, chiar sfarimate:	2,009.70	5,539.63	+2,75 ori	6.88
9401	Scaune (cu exceptia celor de la pozitia 9402), chiar transformabile in paturi, si partile lor:	5,107.64	3,903.96	-23.56	4.85
3923	Articole de transport sau de ambalare din materiale plastice; busoane, dopuri, capace, capsule si alte dispozitive de inchidere, din materiale plastice:	1,383.61	1,700.30	+22.88	2.11
0409	Miere naturala	818.04	1,120.68	+36.99	1.39
8479	Masini si aparate mecanice cu functie proprie, nedenumite si necuprinse in alta parte in acest capitol:	65.02	808.57	+12 ori	1.00
2007	Dulceturi, jeleuri, marmelade, paste si piureuri de fructe, obtinute prin fierbere, cu sau fara adaos de zahar sau de alti indulcitori:	1,150.87	739.81	-35.71	0.91
4409	Lemn (inclusiv lame si frize de parchet, neasamblate), profilat (sub forma de lamba, de uluc, faltuit, nutuit, sanfrenat, imbinat in V, mulurat, rotunjit sau similare), in lungul unuia sau a mai multor canturi, fete sau capete, chiar geluit, slefuit sau lipit prin imbinare cap la cap:	342.77	485.85	+41.74	0.60

4202	Valize, geamantane si cufere, inclusiv casete de toaleta si mape port0documente, serviete, ghiozdane, tocuri pentru ochelari, tocuri pentru binocluri, tocuri pentru aparate fotografice, pentru aparate de filmat, cutii pentru instrumente muzicale sau arme, tocuri de pistol si articole similare; genti de voiaj, genti izolate termic pentru produse alimentare si bauturi, truse de toaleta, rucsacuri, genti, sacose pentru cumparaturi, portofele, portmonee, portharti, tabachere, pungi pentru tutun, truse pentru scule, genti pentru articole sportive, cutii pentru sticle sau bijuterii, cutii pentru pudra, casete pentru argintarie si articole similar, din piele naturala sau reconstituata, din foi de material plastic, din materiale textile, din fibra vulcanizata sau din carton sau acoperite in totalitate sau in mare parte cu astfel de materiale sau cu hirtie:	659.80	431.95	-34.53	0.53
------	--	--------	--------	--------	------

Principale mărfuri importate (mii. USD)

NM	Mărfuri importate	2019	2020	Dinamica 2020/2019 %	Cota din totalul importurilor %
	Import total	112,931.32	96,108.72	-14,89	100
8544	Fire, cabluri (inclusiv cabluri coaxiale) si alte conductoare electrice izolate (chiar emailate sau oxidate anodic), cu sau fara conectori; cabluri din fibre optice, constituite din fibre izolate individual, chiar echipate cu conductoare electrice sau prevazute cu conectori:	31,320.59	24,411.27	-22.06	25.39
8703	Autoturisme si alte autovehicule, proiectate in principal pentru transportul persoanelor (altele decit cele de la pozitia 8702), inclusiv masinile de tip „break” si masinile de curse:	23,059.98	16,805.59	-27.12	17.48
3402	Agenti organici de suprafata (altii decit sapunurile); preparate tensioactive, preparate pentru spalare (inclusiv preparatele auxiliare pentru spalare) si preparate de curatat, care contin sau nu sapun, altele decit cele de la pozitia 3401:	4,443.63	5,766.40	+29.76	5.99
8536	Aparatura pentru comutarea, taierea, protectia, bransarea, racordarea sau conectarea circuitelor electrice (de	6,524.80	5,395.22	-17.31	5.61

	exemplu intreruptoare, comutatoare, relee, sigurante, regulatoare de unda, fise, prize de curent, dulii pentru lampi si alti conectori, cutii de jonctiune), pentru o tensiune de maximum 1 000 volti; conectori pentru fibre optice, fascicole sau cabluri de fibre optice:				
3917	Tuburi, tevi si accesorii ale acestora (de exemplu, imbinari, coturi, flanse), din materiale plastice:	5,182.20	4,248.50	-18.01	4.42
8547	Piese izolatoare, in intregime din materiale izolante sau continind piese simple metalice de asamblare (de exemplu, dulii cu filet), incorporate in masa, pentru masini, aparate sau instalatii electrice, altele decit izolatorii de la pozitia 8546; tuburile izolatoare si piesele lor de racordare, din metale comune, izolate in interior:	2,328.61	1,706.48	-26.71	1.77
3926	Alte articole din materiale plastice si articole din alte materiale de la pozitiile 3901 – 3914:	1,859.18	1,580.98	-14.96	1.64
9402	Mobilier medical, chirurgical, stomatologic sau pentru medicina veterinara (de exemplu, mese de operatie, mese de examinare, paturi cu mecanism pentru utilizari clinice, fotolii de stomatologie); fotolii pentru saloanele de coafura si fotolii similare cu dispozitive de orientare si de ridicare in acelasi timp; parti ale acestor articole:	0.00	1,534.88	+100	1.59
8507	Acumulatori electrice, inclusiv separatoarele lor, chiar de forma patrata sau dreptunghiulara:	1,338.27	1,333.66	-0.34	1.38
3004	Medicamente (cu exceptia produselor de la pozitiile 3002, 3005 sau 3006) constituite din produse amestecate sau neamestecate, preparate in scopuri terapeutice sau profilactice, prezentate sub forma de doze (inclusiv cele care se administreaza transdermic) sau conditionate pentru vnzarea cu amanuntul:	1,025.25	1,203.22	17.35	1.25